

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Гж. 207/18
22.03.2018. године
НОВИ САД

У И М Е Н А Р О Д А

Апелациони суд у Новом Саду, у већу судија Јулијане Будинчевић, председника већа, Вере Крстин и Вере Кнежевић - Мандић, чланова већа, у правној ствари **тужиоца АА** из ..., кога заступају др Слободан Бељански, Владимир Бељански, Милица Лалић Мразек и Јелена Станић, адвокати у Новом Саду, против **туженог ББ** у ..., кога заступа Дејан Укропина, адвокат у Новом Саду, **ради заштите од дискриминације**, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Саду П. 371/17 од 20.10.2017. године, у седници већа одржаној дана **22.03.2018. године**, донео је

П Р Е С У Д У

Жалба тужиоца се **ДЕЛИМИЧНО УСВАЈА**, пресуда Вишег суда у Новом Саду П. 371/17 од 20.10.2017. године се **ПРЕИНАЧАВА**:

- у делу којим је одлучено о тужбеном захтеву, тако што се **УСВАЈА** тужбени захтев и утврђује се да је тужени одбијањем да одржи пријемни испит за школске 2015/16, 2016/17 и 2017/18 године на мађарском језику и неодржавањем тако организованог пријемног испита дискриминаторски поступао према припадницима мађарске националне мањине који су намеравали да упишу или су били кандидати за упис на студије, те се туженом забрањује понављање описане радње дискриминације и обавезује се да за школску 2018/19 годину и убудуће, под претњом извршења, омогући припадницима мађарске националне мањине полагање пријемног испита на мађарском језику под условима и на начин који су прописани Покрајинском скупштинском одлуком о полагању пријемног испита, односно испита за проверу склоности и способности за упис на високошколску установу чији је оснивач АП Војводина на језицима националних мањина - националних заједница 01 бр. 6-2/15 од 08.04.2015. године („Службени лист АПВ“ бр. 14/15) и Упутством о спровођењу Покрајинске скупштинске одлуке о полагању пријемног испита, односно испита за проверу склоности и способности за упис на високошколску установу чији је оснивач АП Војводина на језицима националних мањина - националних заједница бр. 612-88/2015 од 24.06.2015. године („Службени лист АПВ“ бр. 27/15), и налаже се туженом да у року од 15 дана, под претњом извршења, о свом трошку објави изреку пресуде у новосадским дневним листовима ... и ...;

- у делу одлуке о трошковима поступка, тако што се тужени обавезује да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 244.800,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде па до коначне исплате, у року од 15 дана, под претњом извршења;

док се у делу којим је одбијен захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на трошкове поступка за период од дана првостепеног пресуђења па до извршности пресуде, жалба тужиоца **ОДБИЈА** и пресуда Вишег суда у Новом Саду П. 371/17 од 20.10.2017. године **ПОТВРЂУЈЕ**.

Тужени се обавезује да тужиоцу накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 59.400,00 динара, у року од 15 дана, под претњом извршења.

О б р а з л о ж е њ е

Побијаном пресудом одбијен је тужбени захтев којим је тражено утврђење да је тужени одбијањем да одржи пријемни испит за школске 2015/16, 2016/17 и 2017/18 године на мађарском језику и неодржавањем тако организованог пријемног испита дискриминаторски поступао према припадницима мађарске националне мањине који су намеравали да упишу или су били кандидати за упис на студије, те да се туженом забрани понављање описане радње дискриминације и да се обавезе да за школску 2018/19 годину и убудуће, под претњом извршења, омогући припадницима мађарске националне мањине полагање пријемног испита на мађарском језику под условима и на начин који су прописани Покрајинском скупштинском одлуком о полагању пријемног испита, односно испита за проверу склоности и способности за упис на високошколску установу чији је оснивач АП Војводина на језицима националних мањина - националних заједница 01 бр. 6-2/15 од 08.04.2015. године („Сл. лист АПВ“ бр. 14/15) и Упутством о спровођењу Покрајинске скупштинске одлуке о полагању пријемног испита, односно испита за проверу склоности и способности за упис на високошколску установу чији је оснивач АП Војводина на језицима националних мањина - националних заједница бр. 612-88/2015 од 24.06.2015. године („Сл. лист АПВ“ бр. 27/15), као и да се туженом наложи да у року од 15 дана, под претњом извршења, о свом трошку објави изреку пресуде у новосадским дневним листовима ... и ..., и да тужиоцу накнади трошкове поступка, са законском затезном каматом од дана пресуђења па до коначне исплате.

Тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове поступка у износу од 111.750,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате, у року од 15 дана, под претњом извршења.

Против ове пресуде жалбу је благовремено изјавио тужилац, побијајући је из свих законом прописаних разлога.

Одговор на жалбу није дат.

Жалба је делимично основана.

Испитујући побијану пресуду у складу са одредбом члана 386. став 3. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), овај суд је установио да је донета без битних повреда одредаба парничног поступка и на основу правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, али да је о тужбеном захтеву одлучено погрешном применом материјалног права.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде из члана 374. став 2. тачке 1 до 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, као ни битне повреде на које жалилац указује.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, с обзиром на то да су њена изрека и образложење разумљиви и међусобно непротивречни, а у образложењу су садржани јасни и довољни разлози о битним чињеницама, који су сагласни садржини доказа у списима предмета и резултатима спроведеног доказног поступка, тако да нема недостатака на које се жалбом указује, а због којих се правилност и законитост првостепеног пресуђења не би могла испитати у жалбеном поступку.

Неосновани су жалбени наводи у којима се истиче да је првостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези чланова 308. став 1. и 314. став 1. ЗПП, када је одбио предлог тужиоца за извођење доказа саслушањем сведока ВВ, будући да је наведени доказни предлог истакнут противно одредби члана 308. став 1. ЗПП, што правилно налази и првостепени суд, а да тужилац, у смислу члана 314. став 1. ЗПП, није учинио вероватним да, без своје кривице, није могао да предложи тај доказ у дотадашњем току поступка.

Тужилац у жалби неосновано указује и на битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 350. став 1. ЗПП, наводећи да је првостепени суд пропустио да примени одредбе овог члана и да донесе пресуду због пропуштања, с обзиром на то да је првостепени суд у побијаној одлуци правилно ценио и јасно образложио због чега је сматрао да у конкретном случају нису били испуњени услови за доношење пресуде због пропуштања из члана 350. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је високошколска установа која се бави високообразовном и научноистраживачком делатношћу у области друштвених и правних наука. Оснивач туженог је АП Војводина Првостепени суд утврђује да је студијски програм туженог акредитован на српском језику, у складу са Уверењем о акредитацији студијског програма од 26.09.2014. године, на основу ког је туженом дана 21.10.2014. године издата дозвола за рад од стране Покрајинског секретаријата за науку и технолошки развој АП Војводине.

Скупштина АП Војводине је 08.04.2015. године донела Одлуку о полагању пријемног испита, односно испита за проверу склоности и способности за упис на високошколску установу чији је оснивач АП Војводина на језицима националних мањина - националних заједница („Сл. лист АПВ“ бр. 14/15), којом је утврђено право кандидата на полагање пријемног испита, односно испита за проверу склоности и способности за упис на високошколске установе чији је оснивач АП Војводина на језицима националних мањина - националних заједница. У члану 2. Одлуке прописано је да је високошколска установа дужна да кандидатима омогући полагање пријемног испита на језику националне мањине - националне заједнице, под условом да је то један од језика који је у службеној употреби на територији АП Војводина, док је чланом 3. предвиђено да кандидат за упис на високошколску установу има право да се приликом подношења пријаве за упис на студије определи за језик на ком ће полагати пријемни испит. Надаље, у члану 5. Одлуке прописано је да ће високошколска установа ускладити опште акте којима се уређује полагање пријемног испита са наведеном одлуком у року од 30 дана од дана њеног ступања на снагу. Надзор над применом Одлуке врши покрајински орган управе надлежан за послове високог образовања.

Упутством о спровођењу Покрајинске скупштинске одлуке о полагању пријемног испита, односно испита за проверу склоности и способности за упис на високошколску установу чији је оснивач АП Војводина на језицима националних

мањина - националних заједница („Сл. лист АПВ“ бр. 27/15), који је донела Влада АП Војводине дана 24.06.2015. године, уређена су питања у вези са организацијом пријемног испита на језицима националних мањина - националних заједница, те је предвиђено да се кандидат приликом подношења пријаве на конкурс за полагање пријемног испита опредељује за језик на ком жели да полаже пријемни испит, на обрасцу који је саставни део наведеног упутства, и да високошколска установа, по истеку рока за пријем пријава на конкурс, сачињава списак језика на којима ће се полагати пријемни испит, уз навођење броја кандидата за сваки језик. Надзор над применом овог упутства врши покрајински орган управе надлежан за високо образовање путем инспектора за област високог образовања.

По доношењу напред наведених аката, председнику Владе АП Војводине достављени су закључци усвојени на колегијуму туженог, у којима је наведено да тужени неће попустити под спољним притисцима и агресивним угрожавањима аутономије универзитета, да је Сенат Универзитета једногласно усвојио одлуку да се пријемни испит и ове године одвија под истим условима као прошле године и да је такав конкурс расписан. Тужени се, приликом обраћања председнику Владе АП Војводине, позвао на Закон о високом образовању и истакао да се пријемни испит одвија у складу са општим актом самосталне високошколске установе и да се под аутономијом универзитета подразумева право на утврђивање правила студирања и уписа студената. Такође, навео је да је затражио и добио мишљење Националног савета високог образовања према ком се права националних мањина морају остваривати у складу са принципом аутономије универзитета, те мишљење Министарства просвете из ког се јасно и недвосмислено види да одлучивање о пријемном испиту спада у аутономна права универзитета.

Првостепени суд утврђује и да посебан образац предвиђен Упутством о спровођењу Покрајинске скупштинске одлуке од 24.06.2015. године и који представља његов саставни део, није био део конкурсне документације за упис студената на студије туженог за школске 2015/16, 2016/17 и 2017/18 године, као и да међу странкама није спорно да тужени није организовао полагање пријемног испита у складу са Одлуком о полагању пријемног испита, односно испита за проверу склоности и способности за упис на високошколску установу чији је оснивач АП Војводина на језицима националних мањина - националних заједница од 08.04.2015. године.

Полазећи од релевантних чињеница, које су утврђене правилном оценом у поступку изведених доказа у складу са одредбама чланова 7, 8, 228 - 231. ЗПП, првостепени суд је извео погрешан закључак да тужилац није учинио вероватним да је тужени дискриминаторски поступао према припадницима мађарске националне мањине који су намеравали да упишу или су били кандидати за упис на студије у школским годинама наведеним у тужбеном захтеву, закључујући да тих година приликом уписа није било појединачних захтева конкретних кандидата за полагање пријемног испита на мађарском језику и да, сходно томе, нису извршени никакви акти дискриминације од стране туженог у вези са захтевима за полагање пријемног испита на мађарском језику.

При образлагању становишта израженог у побијаној одлуци, првостепени суд се позвао на Закон о високом образовању, који је био на снази и примењивао се у време одржавања пријемних испита и уписа студената на студије туженог у школским 2015/16, 2016/17 и 2017/18 годинама („Сл. гласник РС“ бр. 76/05, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 68/15 и 87/16), наводећи да су услови за упис, који чине саставни део акредитованог студијског програма тужене високошколске установе у складу са одредбом члана 28. тачка 4. наведеног закона, акредитовани једино на

српском језику, те да није могуће организовати полагање пријемног испита на језику националне мањине (у конкретном случају на мађарском језику) јер такав студијски програм није одобрен, односно акредитован у складу са законом.

Уставом Републике Србије („Сл. гласник РС“ бр. 98/06), загарантовано је поштовање људских и мањинских права свих грађана Републике Србије, у оквиру којих уставних одредаба су зајемчена и додатна, индивидуална или колективна, права припадника националних мањина.

У члану 21. Устава прописано је да су пред Уставом и законом сви једнаки, да свако има право на једнаку законску заштиту без дискриминације, као и да је забрањена свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета (ставови 1-3).

Права припадника националних мањина регулисана су одредбама чланова 75. до 82. Устава, као и бројним међународним актима у форми декларација, конвенција, повелја и међународних уговора, које је наша земља ратификовала и на тај начин инкорпорирала у свој правни поредак, у складу са одредбама члана 194. Устава. У члану 76. Устава прописано је да се припадницима националних мањина јемчи равноправност пред законом и једнака законска заштита, као и да је забрањена било каква дискриминација због припадности националној мањини. У ставу 3. истог уставног члана прописано је да се не сматрају дискриминацијом посебни прописи и привремене мере које Република Србија може увести у економском, социјалном, културном и политичком животу, ради постизања пуне равноправности између припадника националне мањине и грађана који припадају већини, ако су усмерене на уклањање изразито неповољних услова живота који их посебно погађају. Устав Републике Србије гарантује право на очување посебности припадницима националних мањина, на тај начин што у члану 79. прописује да ови грађани, поред осталих зајемчених права, имају право на школовање на свом језику у државним установама и установама аутономних покрајина.

Остваривање напред наведеног уставом загарантованог права припадника националних мањина (права на школовање на свом језику) уређено је актима ниже правне снаге, пре свега законима којима су регулисане основе система образовања и васпитања (односно, основно и средње образовање и васпитање). У члану 12. Закона о основном образовању и васпитању („Сл. гласник РС“ бр. 55/13 и 101/17) прописано је да се образовно-васпитни рад остварује на српском језику и ћириличком писму (став 1), да се за припаднике националне мањине образовно-васпитни рад остварује на језику и писму националне мањине (став 2), као и да, изузетно, за припаднике националне мањине образовно-васпитни рад може да се изводи двојезично, на језику и писму националне мањине и српском језику (став 3). Када се образовно-васпитни рад остварује на српском језику, за ученика припадника националне мањине организује се настава језика националне мањине са елементима националне културе као изборни програм (став 5).

Чланом 5. Закона о средњем образовању и васпитању („Сл. гласник РС“ бр. 55/13 и 101/17), прописано је да се образовно-васпитни рад остварује на српском језику (став 1), да се за припаднике националне мањине образовно-васпитни рад остварује и на језику и писму националне мањине, односно двојезично, ако се приликом уписа у први разред за то определи најмање 15 ученика (став 2), те да школа може да остварује образовно-васпитни рад на језику и писму националне мањине, односно двојезично, и за мање од 15 ученика уписаних у први разред, уз сагласност министарства надлежног за послове образовања, у складу са законом

(став 3). Када се образовно-васпитни рад остварује на српском језику, за ученика припадника националне мањине организује се настава језика националне мањине са елементима националне културе (став 5).

Законом о високом образовању, који је био на снази и примењивао се у време одржавања пријемних испита и уписа студената на студије туженог у школским 2015/16, 2016/17 и 2017/18 годинама, у члану 6. став 1. тачка 2, прописано је да аутономија универзитета (зајемчена чланом 72. Устава) подразумева и право на утврђивање правила студирања и услова уписа студената. Студијски програм, у складу са чланом 24. Закона о високом образовању, представља скуп обавезних и изборних студијских подручја, односно предмета, са оквирним садржајем, чијим савладавањем се обезбеђују неопходна знања и вештине за стицање дипломе одговарајућег нивоа и врсте студија. Овим програмом утврђују се, поред осталог, услови за упис на студијски програм (члан 28. тачка 4. истог закона)

Језик студија регулисан је одредбама члана 80. Закона о високом образовању, на тај начин што је прописано да високошколска установа организује и изводи студије на српском језику (став 1), али да може организовати полагање испита и изводити студије, односно поједине делове студија, као и организовати израду и одбрану завршног, магистарског и специјалистичког рада и докторске дисертације, на језику националне мањине и страном језику, у складу са статутом (став 2), с тим што је остваривање студијског програма на језику националне мањине и страном језику условљено акредитацијом таквог програма (став 3). У члану 82. наведеног закона прописано је да се на одобрене, односно акредитоване студијске програме које организује високошколска установа, могу уписати кандидати под условима и на начин уређен законом и општим актом самосталне високошколске установе (став 1). Лице се може уписати на одобрене, односно акредитоване студијске програме ако познаје језик на ком се изводи настава (став 3). Услови, начин и поступак провере знања језика из става 3. овог члана уређују се општим актом високошколске установе (став 4). Лице које се упише на студијске програме из става 1. овог члана стиче статус студента (став 5). Надаље, одредбама чланова 83, 84. и 85. истог закона, регулисани су расписивање и садржина конкурса за упис на студије, број студената који се уписује на студијске програме одређене високошколске установе и поступак рангирања и уписа кандидата према успеху оствареном на пријемном испиту и осталим критеријумима конкурса.

Напред наведена питања која се тичу система високог образовања, студија и студијског програма, те језика на ком високошколске установе организују и изводе студије, на исти начин су регулисана Законом о високом образовању који је објављен у „Службеном гласнику РС“ бр. 88/17 од 29.09.2017. године, а ступио је на снагу 07.10.2017. године. Према прелазним и завршним одредбама овог закона, до почетка примене прописа који уређују општу, стручну и уметничку матуру, упис на основне студије врши се у складу са прописима који су важили до његовог ступања на снагу и општим актом високошколске установе (члан 147).

Статутом туженог, у члану 81, прописано је да се конкурсом утврђује: број студената за одређене студијске програме, услови за упис студената, мерила за утврђивање редоследа кандидата, поступак спровођења конкурса, начин и рокови за подношење жалбе на утврђени редослед, као и висина школарине коју плаћају студенти. Одредбом члана 82. став 1. Статута туженог предвиђено је да се на прву годину основних академских или струковних студија, у оквиру броја утврђеног за упис, може уписати лице које има завршено средње школско образовање у четворогодишњем трајању и које је положило пријемни испит.

Законом о забрани дискриминације („Сл. гласник РС“ бр. 22/09), уређена је општа забрана дискриминације, облици и случајеви дискриминације, и поступци заштите од дискриминације. У члану 2. став 1. тачка 1. овог закона дефинисани су дискриминација и дискриминаторско поступање, на тај начин што је прописано да се тим појмовима означава свако неоправдано, правно или фактичко, непосредно или посредно, прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање поступања према једном лицу, односно групи лица у односу на друга лица, као и искључивање, ограничавање или давање првенства неком лицу у односу на друга лица, које се заснива на неком личном својству лица у питању.

Сагласно начелу једнакости из члана 4. Закона о забрани дискриминације, сви су једнаки и уживају једнак положај и правну заштиту, без обзира на лична својства, при чему је свако дужан да поштује начело једнакости, односно забрану дискриминације. Непосредна дискриминација, према члану 6. наведеног закона, постоји ако се лице или група лица, због одређеног личног својства, у истој или сличној ситуацији, било којим актом, радњом или пропуштањем, стављају или су стављени у неповољнији положај, или би могли бити стављени у неповољнији положај, док посредна дискриминација, у складу са чланом 7, постоји ако се лице или група лица, због неког личног својства, ставља у неповољнији положај актом, радњом или пропуштањем које је привидно засновано на начелу једнакости и забране дискриминације, осим ако је то оправдано законитим циљем, а средства за постизање тог циља су примерена и нужна. Надаље, члан 19. Закона о забрани дискриминације прописује да свако има право на предшколско, основно, средње и високо образовање и стручно оспособљавање под једнаким условима, у складу са законом (став 1). Забрањено је лицу или групи лица на основу личног својства, отежати или онемогућити упис у васпитно-образовну установу, или искључити их из ових установа, отежати или ускратити могућност праћења наставе и учешћа у другим васпитним, односно образовним активностима, разврставати ученике по личном својству, злостављати их и на други начин неоправдано правити разлику и неједнако поступати према њима (став 2). Такође, забрањена је дискриминација васпитних и образованих установа које обављају делатност у складу са законом и другим прописом, као и лица која користе или су користили услуге ових установа у складу са законом (став 3).

Имајући у виду цитиране уставне и законске одредбе, те одредбе Статута туженог и утврђено чињенично стање, овај суд налази да је, супротно закључку првостепеног суда, тужилац у поступку учинио вероватним да је тужени извршио акт дискриминације на начин описан у тужби и да је, у складу са одредбом члана 45. став 2. Закона о забрани дискриминације, на туженом био терет доказивања да услед тог акта није дошло до повреде начела једнакости, односно једнаких права и обавеза, што, међутим, тужени није доказао. Међу странкама је неспорно да тужени није организовао полагање пријемног испита за школске 2015/16, 2016/17 и 2017/18 године под условима и на начин предвиђен Одлуком о полагању пријемног испита, односно испита за проверу склоности и способности за упис на високошколску установу чији је оснивач ... на језицима националних мањина - националних заједница од 08.04.2015. године, и да кандидатима за упис није пружио могућност да се приликом подношења пријава на конкурс за полагање пријемног испита, на предвиђеном обрасцу, определе за језик на ком желе да полажу пријемни испит, јер такав образац није био део конкурсне документације. Описаним поступањем, односно пропуштањем да поступи у складу са Одлуком Скупштине АП Војводине од 08.04.2015. године, тужени је извршио акт дискриминације према кандидатима или потенцијалним кандидатима припадницима мађарске националне мањине, будући да их је неоправдано ставио

у различит положај у односу на кандидате који припадају већинском становништву и који су пријемни испит полагали на језику на ком су се до тада школовали (српском језику), чиме је повређено начело једнакости, односно једнаких права и обавеза. Наиме, иако утврђује да образац који је био саставни део Упутства о спровођењу Покрајинске скупштинске одлуке о полагању пријемног испита, а којим је предвиђена могућност да се кандидати изјасне о жељи да пријемни испит полажу на свом матерњем језику, није био саставни део конкурсне документације, првостепени суд погрешно закључује да није било кандидата који су желели да пријемни испит полажу на матерњем мађарском језику, будући да се при чињеници да кандидатима није ни омогућено изјашњавање, не може извући несумњив закључак да таквих кандидата није било.

По ставу овог суда, сама чињеница да образац, на коме су се кандидати могли изјаснити о жељи да пријемни испит полажу на свом матерњем мађарском језику, није био део конкурсне документације, сама по себи већ представља акт дискриминације, јер одсуство таквог обрасца онемогућава кандидате да се изјасне о томе на ком језику желе да полажу пријемни испит. Као што је напред наведено, право припадника националних мањина на школовање на свом језику загарантовано је Уставом Републике Србије, а његово остваривање регулисано је законима којима се уређују основе система образовања и васпитања, те подзаконским правним актима. Када се има у виду да је законом предвиђено да ученици који припадају мањинском становништву имају могућност да основно и средње образовање стичу на свом матерњем језику (језику националне мањине којој припадају), а да пријемни испит за упис на одређену високошколску установу представља проверу до тада стеченог знања неопходног за упис на студије, овај суд, супротно ставовима које је првостепени суд изразио у побијаној одлуци, сматра да је тужени био у обавези да организује полагање пријемног испита у складу са Одлуком Скупштине АП Војводине од 08.04.2015. године, односно да проверу до тада стеченог знања изврши на једнак начин и под једнаким условима према свим кандидатима, што је могуће постићи само уколико се припадницима националних мањина омогући да стечено знање и способности провере на свом матерњем језику, као језику на коме им је омогућено да стекну знање неопходно за даље школовање. На тај начин се поштује начело једнакости на ком почива Закон о забрани дискриминације, јер се кандидати за упис, који припадају одређеној националној мањини, стављају у равноправан положај са кандидатима припадницима већинског становништва, који су дотадашње образовање стекли на српском језику.

Обавезивањем туженог да кандидатима за упис омогући полагање пријемног испита на свом матерњем језику, не дира се у аутономију универзитета (а о чему се у закључку IУо-199/2013 од 20.04.2015. изјаснио и Уставни суд РС). Наиме на тај начин не умањује се, нити ограничава нити једно од аутономних права високошколске установе, односно да утврди број студената који се уписују на одобрене студијске програме, услове за упис, поступак спровођења конкурса, као и организацију полагања пријемног испита, у смислу начина на који се спроводи провера претходно стеченог знања и способности, и садржаја испита које су кандидати у обавези да полажу у оквиру пријемног испита. Осим тога, језик полагања пријемног испита (односно, омогућавање полагања пријемног испита на језику националне мањине - националне заједнице) није од утицаја на језик на ком високошколска установа организује и изводи студије, у складу са одобреним, односно акредитованим студијским програмом, с обзиром на то да се статус студента стиче уписом на студије, дакле, тек уколико одређени кандидат оствари одговарајући успех на пријемном испиту и испуни остале критеријуме за

упис, када стиче и сва права и обавезе студента у складу са Законом о високом образовању, па тако и право на школовање и стицање одговарајуће врсте и нивоа образовања према акредитованом студијском програму.

Следом напред изложеног, овај суд је, применом одредбе члана 394. тачка 4. ЗПП, жалбу тужилаца усвојио и побијану пресуду преиначио на начин како је наведено у изреци ове пресуде.

С обзором на то да је преиначио првостепену пресуду, другостепени суд је, применом одредбе члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. ЗПП, одлучио о трошковима целог поступка, узимајући као вредност предмета спора, а тиме и као основицу за обрачун парничних трошкова, сходно одредби члана 33. став 2. ЗПП, вредност коју је тужилац означио у тужби (износ од 760.000,00 динара), а којој тужени у одговору на тужбу и на припремном рочишту није приговорио у смислу става 3. истог члана. У конкретном случају, тужбени захтев се односи на заштиту од дискриминације, који предмети, према врсти предмета спора, не спадају у категорију непроцењивих предмета прописаних Тарифним бројем 14. важеће Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“ бр. 121/12), према ком је тужилац определио свој захтев за накнаду трошкова поступка, већ је меродавна вредност предмета спора која је означена у тужби и примењују се, сходно тој вредности, одредбе члана 1. Тарифног броја 13. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Према стању у списима предмета, утврђени су следећи оправдани трошкови тужиоца: за састав тужбе и поднесака од 28.07.2016, 21.09.2016. и 27.09.2017. године износи од по 11.250,00 динара, за приступ пуномоћника на рочишта одржана дана 19.02.2016, 16.03.2016, 10.10.2016, 20.12.2016, 10.02.2017, 06.04.2017. и 13.10.2017. године износи од по 12.750,00 динара и на одложена рочишта од 20.05.2016. и 07.09.2016. године износи од по 7.125,00 динара, за састав жалбе од 06.07.2017. године износ од 22.500,00 динара и на име трошкова судских такси на тужбу и првостепену пресуду износи од по 36.900,00 динара, што све укупно износи 244.800,00 динара, који износ је тужени у обавези да исплати тужиоцу на име накнаде трошкова првостепеног поступка. Тужиоцу нису досуђени трошкови за састав поднесака од 11.02.2016, 05.03.2016, 01.04.2016, 31.01.2017, 13.03.2017. и 06.04.2017. године, чију накнаду потражује, будући да се наведеним подnescима није утицало на доказивање и ток доказног поступка, и да, сходно томе, нису били нужни за вођење парнице у смислу члана 154. став 1. ЗПП.

Одлучујући о тужиочевом захтеву за исплату законске затезне камате на трошкове поступка, овај суд налази да (у складу са ставовима Уставног суда РС који су изражени у одлукама Уж. 9130/13 од 19.11.2015. године и Уж. 8064/15 од 20.09.2017. године), тужилац основано потражује исплату законске затезне камате на трошкове поступка у складу са чланом 277. став 1. ЗОО. Међутим, тужени, као дужник, у смислу члана 324. ЗОО, пада у доцњу са испуњењем ове обавезе тек када одлука о трошковима поступка постане правноснажна и када протекне рок за добровољно испуњење, односно када наведена одлука постане извршна. Следом изложеног, одлука о трошковима првостепеног поступка је применом одредаба члана 401. тачке 2. и 3. ЗПП, делимично преиначена, а делимично потврђена, све на начин како је наведено у изреци ове пресуде.

Будући да је тужилац успео са жалбом, овај суд је на основу важеће адвокатске и таксене тарифе, у границама захтева за накнаду трошкова жалбеног поступка, обавезао туженог да тужиоцу накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 59.400,00 динара, од чега на име састава жалбе износ од 22.500,00 динара и на име трошкова судске таксе на жалбу износ од 36.900,00 динара.

Због изложеног, донета је одлука као у изреци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА - СУДИЈА

Јулијана Будинчевић, с. р.

Зто.